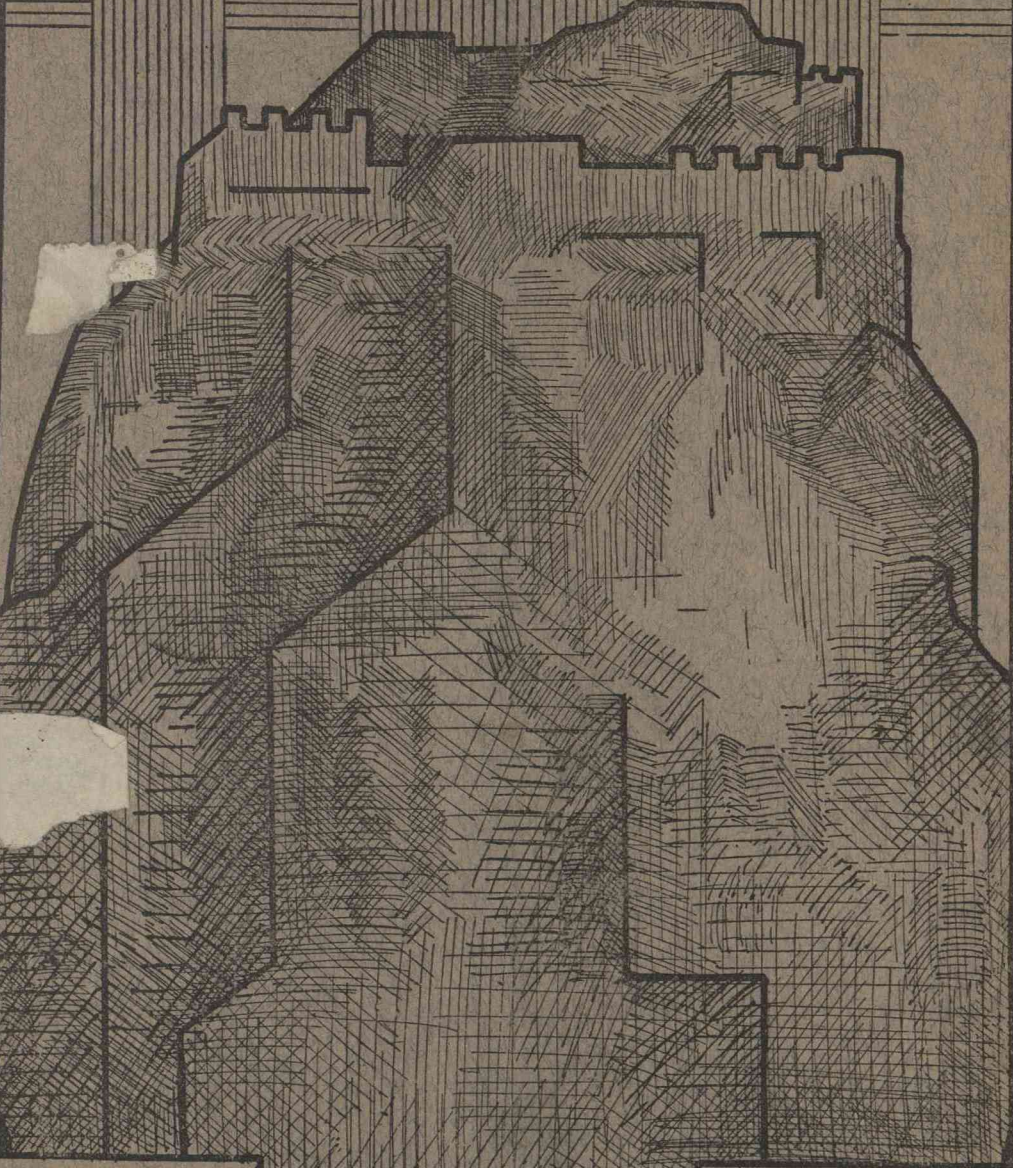

TASPINAR

Sayı : 17.

19. Mart 1934.

3/4/1934

İÇİNDEKİLER.

İnan.	* * *
Saygı.	Kâzım Nami.
Ben onu görmedim.	Gündüz.
Kal'acıklı Hakkı.	Afyon meb'usu İzzet Ulvi.
Maddi varlığını ölüm perilerinin	Osman Nuri.
Kucağına atan.	Köycü.
Yeni sistem bir ziraî kooperatif.	Reşat oğuz.
Anadolu.	Kozan oğlu.
Koca Bekir.	Reşat oğuz.
İnkılâp dersleri ve gençlik.	

Cilt : 2.

TAŞPINAR

Sayı. 17.

Her ayın ondokuzunda çıkar.

İdare Yeri : Afyon Halkevi.

19 - Mart - 1934.

Taşpınar Yollarında :

İNAN.

OSMAN FERİT SAĞLAM'IN
TÜRK TARİH KURUMU'NA
ARMAĞANIDIR

Yeni Türkiye'de değişen ve inkılâpların kuvvetli akışlarıyla yeni-
leşen bütün müesseseler gibi benliğimizin de değişmesi ve yenile-
şmesi, artık üzerinde tevakkuf kabul etmiyen bir zarurettir. İnkılâp
içtimaileştiği, müesseseleştiği zaman eski müesseselerin icap ettirdiği
düşünüş ve zihniyetlerle yaşamak, örkestirada peşrev çalınacağını
beklemek kadar gülünçtür.

İnkılâp mefhumunun ve bu mefhum şümülünün özümüne kadar
nüfuz etmesi; onun pirenslilerine tam ve olgun bir inan beslemek,
hiç bir zaman, hiç bir yerde demagojiye, idarei maslahata yer ver-
memekle mümkün olacaktır.

İnkılâp mefhumunun hakimiyeti her şeyden evvel vicdanları-
mızda olmalıdır. Hayatta - Hususî hayatta da - bu hakimiyeti vicda-
nında duymayanlar zahiren yeni ceryanlara katılmış görünseler de
şuurlu bir mümin uygunluğu, aksaksız bir intibak gösteremezler.
Böyle yarım inanışla kendini uygun göstermeğe, aksayışlarla intib-
baka yeltenen bir kafa, Osmanlı kafasıdır ve böyle bir zihniyet te
osmanlı zihniyetidir. Onun içindir ki Osmanlılık babül kulesi gibi
bir ucube, onun binası için çalışanlar da cezbeli dervişler gibi her
adımında sendeliyen cezbeli fanilerdi. Cezbede şuur yaktır.

Türk kurtuluşu hiç bir zaman kendini cezbede kaptırmış değil-
dir. Her adım ve yapılan her iş, aydınlatan bir şuurun mahsulüdür.
Tarihten evvel varlığını haykıran ve tarihten sonra varlığını bir
ağızdan bağırarak on yedi milyonun hayat evi granit temeller üze-
rine kurulmuştur. Kemalizm artık vicdanlara yerleşmiştir. Onun
için inkılâbın öz evlâtları vicdanlarında onun hakimiyetini göre-
bilenlerdir.

Saygı

Kâzım Nami

Bir hikâye vardır: Babası oğluna: „ Oğlum, adam olamazsın. „ dermiş. Oğlu çalışmış, çabalamış; Sadrazam olmuş. Sonra babasını karşısına çağıttırılmış. „ Baba, demiş, haniya bana adam olamıyacağımı söylemiştin; işte bak, sadrazam oldum. „ Kendini ayağına getirten oğluna babası: „ Oğlum, sadrazam olamazsın demedim, adam olamazsın, dedim. „ karşılığını vermiş.

Bu hikâye de gösterir ki Türkler sevgiye çok bakarlar. Bir köylü ile konuştuğunda görürsün ki o, saygının ne olduğunu bilir. Okuması yoktur, yazması yoktur; bir çok şeyleri bilmez; ama saygısı vardır. Saygılı olması, belki de Ahmet Hikmetin dediği gibi, sayılmak istemesindendir; belki de özünden saygılı doğmuş saygılı büyümuş olmasındandır.

Saygı Türkün, içtimâî yaşayış yolunda ne kerte ilerilemiş olduğunu gösterir; çünkü içtimâî terbiyesi olan bir halkta saygı bulunur. Pek iptidâî cemiyetlerde saygı değil, korku vardır; ama Türk korkmaz. Türkün saygısı duygusunun yüksekliğindendir.

Bugün az çok bilgiç olanlar, bir çok şey bildikleri halde, saygının ne olduğunu bilmiyorlar.

Küçüklere karşı alçak gönüllü, büyüklere, başkalarına karşı saygılı olmanın tadına varamamış kimselere acımalıdır. Bunlar, kimseyi saymadıkları için, kimse de kendilerini saymaz. Mektepte okumak demek, yalnız bir takım bilgiler öğrenmek demek değildir. Bilgi, kişiye ancak saygılı, alçak gönüllü olursa, yarar.

Bir doktora gidiyorsunuz; size yüksekten bakıyor. Hele size bakmak için sizden değil de başka bir yerden para alıyorsa, öyle ağır davranıyor, hele kimisi öyle ağır lâkırdılar söylüyor ki hasta olduğunuza, onun eline düştüğünüze acınıyorsunuz.

Bir işiniz için bir memurun karşısına çıkıyorsunuz; Sert bir yüzle size „ defol „ der gibi, „ Ne istiyorsun? Şimdi işim var, yarın gel „ diyor. Böyle bir memura işinizin düştüğüne kızıyorsunuz. Halbuki o memur, ancak sizin işinizi görmek için devletten para alıyor.

Bir başkası, ayaklarını burnunuza sokacakmış gibi, diz diz üstüne oturmuş, yüzünüze hırçın hırçın bakıyor. Derdini açmağa diliniz varmıyor. Meselâ bu, bir kanun adamı ise, kendini kanun sanıyor, sizden saygı bekliyor; ama kendisi sizi saymıyor; çünkü kanun saygı bilmez!.

Bir satıcıya gidiyorsunuz: yüzünüze bakıp ne istediğinizi sormuyor bile. „ Sizde falan şey var mı? „ diye sordunuz mu, öyle bir „ var „, yahut „ yok „ diyor ki o satıcıya uğradığınıza bin kere pişman oluyorsunuz. Kimi de „ senin paran ona yetmez „ gibi, sorduğunuz şeyin tutarını yüzünüze fırlatıyor. İşte bu satıcı saygı bilmiyor. „ İstersen al, istersen alma „ diyen öyle satıcılar vardır ki Siz onun sattığına mühtaçsanız, o da sizin paranıza mühtaçtır. O, bunun bir ucunu bilir, ötekini düşünmez Bile. „ Sen almazsan başkası alır „ der geçer.

Saygı olmayınca, insanlar arasında sevgi de olmaz, bağlılık ta. Halk içinde her kes biribirinin mühtacıdır. Haniya „ komşu komşunun külüne, kömürüne mühtaçtır „ derler, çok doğrudur. Halbuki şimdi komşu komşuyu bilmiyor, tanımıyor.

Medenî bir millette saygı en baş yeri tutar; Türk milleti çok eskidenberi medenî olduğu için saygıya büyük yer verirdi; bugün de kendini bilenler saygılıdır. Saygı, hemen hemen gerçekten bilgiç gerçekten temiz içli olanlarla halkın elinde kalmıştır. Okur yazarların, bir devlet işinde bulunanların bir takımı ise saygıdan uzak bulunuyorlar.

Türk demek saygılı kişi demek olduğu gibi insan demek te öyledir. İnsanı hayvandan ayırt eden yalnız zekâsı, yalnız bilgisi değildir; insanı hayvandan ayırt eden şey, insanın gönlüdür. Gönül ne kadar yüksek ise o kadar alçak görünür; ne kadar temiz ise o kadar saygılı olur.

Küçüğün büyüğü sayması neden ileri gelir? Yaş farkından mı. Büyük olan saygı, onun gün görmüş, yaşadıkça bin bir şey öğrenmiş, bizden daha çok bilgiç olmuş olmasındandır. Yoksa yaşı hiç bir değeri yoktur. Yaşlıdır diye hayvana, gencinden iyi bakar mısınız? Ama o yaşlı hayvan emektar ise, size birçok yararlıklarda bulunursa, siz de ona o gözle bakar, hemen hemen saygı beslersiniz.

„ Zorla güzellik olmaz „ derler; zorla kimse kiséyi saymaz. „ Ortada dönen bir hatır hoşluğudur. „ İşte saygı bu „ hatır hoşluğu „ nu yapar, bir milletin kişilerini sevgi ile birbirine bağlar.

Ben, Onu Görmedim.

Gündüz.

Boğa yılanlarının gözündeki büyüyle
kaç inatçı bakışı, bakışıma bağladım.
Göz yaşları içinde sönen ışıklar bile
Birer gece oldular ancak öyle ağladım

Yıldızlarla aramda sonsuz gibi uzıyan
mesafeler gözümde bir kaç kulaç kalırlar.
Ben, yayla çocuğuyum: bakarsam dağ başından
Enginler korka korka yukarı tırmanırlar..

Kör olmakmış güneşe bakanların nasibi?...
Çevirdim gözlerimi ona bütün ferile.
Bir az yandılar ama kirli bir karpuz gibi
Güneş te gözlerime sıktı alevlerle..

Ne mesafe, ne ateş, ne ışık, ne bir büyü
Beni imrendirmedi, korkutmadı, yakmadı.
Şakaklarımdaki ak tellerin öldürdüğü
Dünleri aramağa gururum bırakmadı.

Gerçi inanmıyorum şimdi bu sözlerime
Çünkü inanmazsınız ben, onu göremedim
Halbuki kaç kerre o nur doldu gözlerime
Ve tutuştu kaç kerre onun elinde elim..

Onu gördüm diyenler hep onun gölgesinden
Topladılar bir az ruh, bir az ışık ve duygu
Ve birer damla akis sesinden, nefesinden..
Kızıl saçlar, mavi göz ve bir kartal!.. hepsi bu

Halbuki ne o saçın rengi, ne o mai nur
Daha hiç bir mısrada aslı gibi yanmadı.
Dehaya dudak büken ondaki eşsiz gurur
Hiç bir tunç parçasında sahiden uyanmadı..

Miraçta Muhammede, Turda Musaya Tanrı
Göründü lâkin onlar bize anlatamadı.
Onun karşısında her yürek, her baş ayrı
Şaşkın bir ıztırapla başka başka kanadı.,

Halkıyat :

KAL'ACIKLI HAKKI

— 2 —

Afyon Meb'usu

İzzet Ulvi

Geçenki yazımda Ankaraya çalışmağa gelen bu köylü Türk gencinin söylediği iki asker türküsüyle ezberlediği (kader destanı) nı nakletmiştim.

Köyüne dönerken Cümhuriyet bayramı için „ Hak verdi „ adlı bir halk şairinin destanlarını bana mektupla göndereceğini de söylemişti. Bu sözünün eri olan çocuk iki destan yolladı; bunlardan birisi daha evvel buralara kadar yayılıp gelmişti.

Ne kadar etraflı, tafsilatlı, sade ve duygu ile dolu destanlardır; şimdi göreceksiniz.. Halk kendi tarihini kendi dilile ne gerçekten yazıyor:

Cümhuriyet bayramı destanı.

Hükûmetten bize gelen emre
İtaat eyledik imanımız var
Müdür Bey bize tebliğ eyledi
Dedi Pazar günü Bayramımız var.

Emir Karakoldan geldi okundu
Kutlu olsun bayrağımız dikildi
Herkes bayram dedi kına yakındı
Dediler Gaziden fermanımız var.

Biriğin komşular bayram edelim
Bazı bize, bazı size gidelim
Bir çok koyun, kuzu kurban edelim
Cümhuriyet meydanında seyranımız var.

Bir birimizi davet eyledik
Rakıyı, şarabı meydana koyduk
İşte böyle olur bu bayram dedik
Mezesine kuzu püryanımız var.

İkinci bayram günü güleş ettiler
Atlı, yayan hep yarışa gittiler
Pehlivanlar bir birini tarttılar
Halimize göre devranımız var.

Şen, şadıman oldu elimiz bizim
Şimdi taze açıldı gülümüz bizim
Doğru hakka gider yolumuz bizim
Yüklettik göçümüz kervanımız var.

Ankara'dan taze aldık bir haber
Bayram havadisi gayet muteber
Bütün hükûmetlerden gelmiş cenaraller
Türkiye'de bizim aslanımız var.

Bayraklar göndermiş ay ile yıldız
Karanlık geceyi eyledik gündüz
Cihan insan ile doldu düpe düz
Gönül coşa geldi galeyenımız var.

(Paşa) bu bayramda şadoldu, güldü
Tayyareler göğün yüzünü aldı
Bütün derya deniz hep coşa geldi
Biz deli değiliz hayranımız var.

Resmi geçit te sırat misali
Hiç dünyada görülmemiş emsali
Güruh güruh geçirdiler insanı
Destan tek mil değil noksanımız var.

Yaşasın Türkiye: Bayramı etti
Dokuz yüz otuzüç tarihi attı
Çaliba (Hakverdi) destanın bitti
Cümhuriyete feda bir canımız var.

Gazi destanı

Sivastan çıkınca endi bir heyet
Canımız kurbandır Gazi Paşaya
Yerlerin damarı dürüldü kat kat
Canımız kurbandır Gazi Paşaya

Haymanada pek bunaldı ordumuz
Yetiş paşam elden gitti yurdumuz
Gece gündüz ezberimiz virdimiz
Canımız kurbandır Gazi Paşaya

Ordular bunaldı, canına yetti
Aayak dolaştı tabaşa yetti
Yedi iklim, dört köşeyi dolaştı
Canımız kurbandır Gazi Paşaya.

(Yunan) Atınaya döndürdü yönü
Kara taşa boyadılar al kanı
Gazi Paşa aldı orada ünü
Canımız kurbandır Gazi Paşaya.

Atın yürük olsun, kılıcın keskin
Dostların dost olsun, düşmanın mahzun
Seni gören düşman boynunu büksün
Canımız fedadır Gazi Paşaya

Bütün titredi cihan seraser
Kendini düşmana çarptı beraber
Ta İngiltere'ye gitti bu haber
Canımız kurbandır Gazi Paşaya

Ecnebler der ki bu nasıl işler?
Bütün gördüğümüz hep kara düşler
Dünyayı boş demen dolu kardaşlar
Canımız fedadır Gazi Paşaya

Şimdilik seneyi ona getirdi
Tohum ekti, taze fidan yetirdi
Ölmüş Türkiyeyi cana getirdi
Canımız kurbandır Gazi Paşaya

Şimdi bayramımız mübarek olsun
Bütün Türkiyemiz şadolsun, gülsün
Düşmanın eli böğründe kalsın
Canımız fedadır Gazi Paşaya.

Bütün hep paşalar bayrama geldi
Şimdi Türkiyemiz muradın aldı
Onbeşine değdi, blüğa erdi
Canımız kurbandır Gazi Paşaya

Ne zamandır düşünürdün bu fendi
Türkiye uyurken şimdi uyandı
Herkesi, cihanı ettin efendi
Canımız kurbandır Gazi Paşaya

Aklımı aldıldım gönlüm pek viran
Budur yoksulların canına eren
İşte böyle geldi bu sahipkiran
Canımız kurbandır Gazi Paşaya

Bundan sanra bu Türkiye yaşıya
Gazeteler gitti herbir köşeye
Hak ömürler versin Kemal Paşaya
Canımız kurbandır Gazi Paşaya

Köyüm (Koçu baba, kazam (kal'acık)
(Ankara) merkezim, düşünün azıcık
Kendim malûl, çocuklarım ufacık
Canımız kurbandır Gazi Paşaya

Biz bunu söyledik ondokuz mısra (1)
Yanıyor yüreğim yine bu sıra
Mevlâyı sevenler kalman kusura
Canımız kurbandır Gazi Paşaya

Hakkı seven bunu doğru yazsınlar
Harfini harfine iyi düzsünler.
Beğenmedikleri yeri çizsinler
Canımız kurbandır Gazi Paşaya

Yine (Hak verdi] ye bir ateş düştü
Açılan yaralar geri bitişti
Türkiye'de böyle aslan yetişti
Canımız kurbandır Gazi Paşaya

Maddî varlığını ölüm perilerinin Kucağına atan

(Reşit Galip) için

Osman Nuri

Bir bahara kavuşan ovalarda sarı hüzmeli, geniş dalgalı çiçek-
ler vardır: Yeşil çimenlerin arasından başını kaldırıp yeni yetişen
filizlere ufuklarda yol gösterir... Fakat kış gelince solar; bükük
boynunda hazin bir tebessüm belirir.

Onun gibi büyük güneşin yarattığı Türkün baharında fikirleri
kendini çeken cehalet zindanının zincirlerini kırarak mefkûre yol-
larını gösteren bir ışık parlamıştır. Bir hastalık onu soldurdu ve
aramızdan aldı.

Fakat bugün onun çelenklerle bezenmiş mezarında ne acı bir
sayha var, üzerinde esen rüzgârlardan ne hazin bir hınçkırık geliyor.
Bu rüzgârı teneffüs eden Onyediy milyon Türkün kalbinde o gün
ne titrek bir çarpış vardı. Ağlamak nedir bilmeyen gözlerde bile
ölüm mabuduna isyan eden bir karartı, blutlardan daha nemli bir
çehre belirmişti...

Herkesin ağzında bir cümle yarıda kalıyor, teessürden sıkılmış
dişlerin arasından bir türlü çıkamıyor, (Reşit Galip) diyorda
(Öldü) diyemiyordu... O gün bütün memleket acı bir havanın
zebunu idi. Semada o gece hangi yıldızın boynunda bir matem
halkası yoktu?.....

Fakat biz şununla müteselliyiz ki:

O ölmedi.. İnkılâp gençliğinin kalbinde feragat ve imanla nasıl
çalışılacağını gösteren bir timsal oldu; bir ideal oldu; gönüllerde
ebedî bir fazilet abidesi olarak kaldı.. Ruhun müsterih olsun ey
aziz mefkûreci...

(Paşa) dır Dünyanın lezzeti, tadı
ta kıyamete kadar söylensin adı
Destan tekmil oldu varmış miadı
canımız fedadır Gazi paşaya

Sonu var

AFYON KARAHİSARINDA

Yeni sistem bir ziraî kooperatif

Köycü

Beşrin tarihinden, ilk insanların, tabiat tarafından bizzat yapılan ziraatla geçindiklerini öğreniyoruz: Ancak insanlar, tabiatın iradesizliği yüzünden mahdud kalan, ziraî istihsalin, kendi hayatları için lâzım olan şeylere, kifayetsizliğini görerek onu cebretmiye mecbur olmuşlardır.

İşte insaniyet âleminde terakkî ve temeddün o günden itibaren başlamış ve icbarın kemmiyet ve mahiyetile mütenasiben artıp eksilerek bugüne dayanmıştır.

Ziraatın mebde olması itibarile ifade ettiği mana terakki ve temeddünlerin hangi aslı ve esaslara istinat ettiğini öğretir.

Biz bu öğretme sayesinde ziraata bağlı olmiyan hiç bir terakkinin hiç bir temeddünün hakikatine itimat caiz olmadığını seçeriz. Bu nazari bir hükümdür. Fakat bu nazariyenin sıhhatine, ticaret ve senayiın münkeşif olduğu yerlerde ziraatin daha çok münkeşif olması vak asile hüküm olunur. Bu suretle tahakkuk eden nazariyenin muhtelif tertiplerdeki ifadeleri de hakikattir.

„Ziraatın müterakki ve münkeşif olduğu yerde ticaret ve senayi de münkeşif olur ve ziraatin münkeşif olmadığı yerde ticaret ve senayi inkişaf edemez..”

Medeniyetin ne olduğunu izah edenlerin tarifleri ve noktai nazarları ne kadar muhtelif olursa olsun hepsinin birleştiği, birleşmesi zarurî bulunduğu yerde (İktisadiyat) vardır.

İlmî, Ahlakî, Hukukî, bediyyatı tazammün eden ve tekeffül eyliyen iktisadiyattır. Bunları o doğurur ve besler ve bunlardan aldığı kuvvetle doğurmak ve beslemek kudretini artırır...

İktisadiyat hakikî mahiyeti ile muttasıl ve mütevali bir faaliyetin heyeti umumiyesi ve inkitasız bir hadisat nizamıdır. Alimler bunu tetkik noktai nazarından - istihsal, tedavül, istihlâk ve - tasnif noktai nazarından - Ziraat, Ticaret, Senayi diye ayırmışlardır. Bu tarifle (Gayeler, vasıtalara ve neticeler) e göre iki müselles enmuzeç teşkil etmişlerdir. Bu enmuzeçler tabiatın değil - tahavvül edebileni - ilmin, hayatın değil - değişe bilen - icabatın eserleridir.

Binaenaleyh: Muttasıl ve mütevali bir faaliyetin hey'eti mecmuasını teşkil eden iktisadî nizamda müteakıp tezahürlerin masdarı ziraat olduğundan o tezahürlerin keyfiyet ve kıymetlerinin ziraate bağlı olacağında şüphe kalmaz.

Burada fizyokratların mevcudiyetini his ettikleri fakat vücudunu göremedikleri halde tarifine: kalkıştıkları bundan dolayı da aslına benzetemedikleri bir hakikat vardır. Bu hakikatı voltarize etmek için, içinde temeddün ve terakki yaşıyan bir mesken tasavvur edersek bunun binasına ziraat, pılanına ticaret ve mobilyasına senayidir diye biliriz. Bu meskenin şekli vücudunda tabiatın da, insanların da ayrı ayrı rolleri vardır.

Cihan buhranında - müterakki memleketlerde - bir senayi krizi değil bir amele krizi gördüğümüz halde bir ziraat kriziyanında bir zürra krizi görmemekteyiz...

Bir memleketin terakki ve temeddününde ziraatin esas olduğunu gösterdikten sonra sözü kendimize intikal ettirelim:

Memleketimizdeki bütün Nafia, bütün senayi hareketlerinin ziraî terakkiyata varacağı, meselâ: Mensucat senayiinin, şeker senayiinin muhtelif ziraat şubelerindeki Hayatiyetin ve hareketi artıracığı, demir yollarının, şosa ve köprülerin muhtelif mıntakalardaki ziraaiyyet, istihsaliet kudretlerini çoğaltacağı şüphesizdir.

Cumhuriyet devrinin her ileri hareketi terakki ve temeddünün ebedileşmesine vasıl olan ziraati kuvvetlendirmeğe müteveccihdir.

Geçen sene merhum Reşit Galip Bey Efendi Maarif vekili iken - Köy muallimlerinin ziraî terbiyede takip edecekleri bir program - hakkında bu işle meşgul olanlardan raporlar istemişlerdi. Yunus Nadi Bey Efendi bu bahsi Cumhuriyet gazetesinde bir makale serisi ile canlandırdı...

Fakat bunlar ziraatin terakkisinde amil olan müessirlerin ruhu ve manevî - şüphesizki en mühim - kısmına ait çok emin fakat çok geç netice veren - şeylerdir.

Ziraata müessir olan ileriletici şeylerden bir kısmının sıra takip etmesi, bir kısmının müvazi tesir yapması icap eyler. Sıra takip edenlerin başında (Kredi) ve (Fen) meseleleri gelir...

Bunların daha başında gelen en büyük şeyi Cumhuriyet hükümeti en evvel - pek büyük bir cesaretle, pek büyük bir itimadla nefisle, Maliyesinin en zaif olduğu zamanda, en büyük fedakârlığı göze aldırarak - halletmiştir. Bu, âşardır.

Fennî harekât - çok uyanık, çok programlı tarzda - devam ediyor. Henüz mebabide olan bu hareketin inkişafı çok sürmiyecektir.

Maziden alınan büyük dersler ve pek uzun sürmüş tecrübeler bu istikametteki işlerin muvaffakiyet ihtimallerini artırmıştır.

Ziraî kredi işlerini ileridenberi deruhte eden Ziraat Bankası, - ileriden beri yaptığı tecrübelerin neticelerinden, aldığı derslerden uzun zaman istifade edememek - ve bir derin vukuf meselesi olan-Türkiye ziraatinin kredi ihtiyaçlarının dayanacağı noktayı uzun müddet tanıyamamak ve her inkilâbın mütevakkıf olduğu feragat-kârlıkla hislenememek gibi sebeplerle bir türlü geçirmedığı tereddüt ten nihayet kurtulmuştur.

Bizce, Ziraat bankası da emin ve sakın bir meslek ve zihniyet inkilâbı yapmaktadır.

Bize bu makaleyi yazdıran şey Ziraat Bankasının Afyon kara-hisarımızda vücuda getirmek istediği bir tesistir.

Bir, köyümüzdeki çiftçiler çok fakir düşmüşler, çok borçlanmış-lar, borçlarını ödiyecek kudretten mahrum olmuşlardı, seneden seneye hacmi artan borçların sıkleti altında o köyün dağılması, halkının firar etmesi muhakkak bir hadise gibi beklenirdi.

Bu köyden ziraat bankasının da küçük bir matlubu vardı.... Şimdiye kadar eski prensiplerine sadık olarak bunlara muavenet eli uzatamıyan „Banka” merkezinden aldığı bir emir üzerine bu köye şu şekilde bir yardıma kalkışmıştır:

Köylüler uhdelerindeki araziye sermaye olarak temlik edecekleri bir kooperatif vucûda getireceklerdir..

Ziraat bankası da bu koupratife lüzumu kadar kredi verecektir Her türlü istihsal sermayeleri temamlı tükenmiş, yahut pek azal-mış olan çiftçiler bu kredi sayesinde noksanlarını tamamlayacaklar ve çalışmalarını artırarak mahsullerini tamamen koupratife teslim eyliyeceklerdir.... Kooperatif bunlara hersene yapılması lâzım gelen yardımları yapacaktır.

Bizim işittiğimiz ve fazlasını öğrenmediğimiz bu sistemdeki muavenet ziraat bankasının tarihinde ilk vakıadır.

Gerçi mezkûr banka Vilâyetimizde de kâfi miktarda mevcûd olan kredi koupratifleri teşkilatına girişmekle bir yenilik göster-miş isede (mücerret itibar) üzerine müesses olup Almanyadaki

ANADOLU

- I -

Reşat Oğuz.

Sen ne bir heykel, ne de etten ve sinirden mürekkep müheykel bir vücutsun..

Sen nurlu ve lâvalı bir varlıksın... Sevgin, içimize dökülen beyaz köpüklü bir şellâledir.

Kucağında yaşamak, bize; senin için çalışmak ülküsünü aşıyor.

Toprak damlarının, basık tavanlarının arasından yetişen ço-cuklarının gösterdiği harika, cihanı dilsiz bırakan bir tılsım oldu.

Nihayetsiz harabelerini, mamure haline koymak için; icap eden feragat ve imanı yalnız senin yayla havanı teneffüs etmekle kazanıyoruz.

Sıcak salonların ılık ve rahat köşelerinden, seni görmeden is-mini sayıklıyanlara, ihtiyacını bilmeden sana yaranınak istiyenlere yalnız gülüyor ve acıyoruz....

Rayfazen ve solçe teşkilatına benzetilen bu müesseselerden mem-leketçe ne kadar istifade edildiğini öğrenemedik.

Hatta, bunların bazı ihtimarata ve ait oldukları merkezlerde mücadelâta ve nihayetülemir bir çok aksülamellere sebep olduk-larını işittik.... Bunu tabii görmek iktiza eylerdi..

O köyümüzde borçsuz ve düzenli çiftçilerin ve köyü terketmiş kimselerin de buna iltihak için can attıklarını işitmekle, yeni koopera-tifin çiftçinin ihtiyacına, mizacına ve memleketin ziraî bünyesine ne kadar uyduğunu anladık....

Yalnız bir köyde deyil, bütün köylerimizde böyle kooperatifler açılmasını temenni ederiz.

Biz o kanaattayız ki bu tarzdaki kooperatifler sayesinde - günün en büyük meselesi olan - buğday işlerinin başarılmaya kolaylaştırı-la bilir... yine bunların sayesinde köylerde her türlü yeniliklerin vucuda getirilmesi ve köyün şahsiyeti hükmiyesinin şuurlandırılması mümkün olur. Kredi kooperatiflerinin iyi eserler olduğunu inkâr etmemekle beraber onlarda ortakların Moraliteleri itibarile mev-cûd olan fark ve tefavütün sebep olacağı itimatsızlıklara karşı ara-zisi ile merbut bulunduğu kooperatife bütün mahsulâtile teminat veren ortaklar da birbirlerine ve hiç bir kimsede de böyle koo-peratiflere karşı itimatsızlık uyanamaz.

KOCA BEKİR

Korkut
Kozan oğlu.

Yiğitliğin heykeli gibi sanılıyordu
Bölükte koca Bekir diye anılıyordu.

Türkün yüce kuruluş, kurtuluş akınında
Bundan epeyce evvel Sakarya yakınında.

Çivrilili Bekir çavuş harikalar yarattı
Yunana tek başına bazan Bekir dayattı.

Yoktu bu mutlu türkün ölümden hiç tasası
Göğsündeki yaralar istiklâl madalyası.

Hangi harbe girdiyse açık alınla çıktı
Bekirin alnı kadar gözleri de açıktı.

Kurşunlar bu vücudu pek koygunca delmedi
Harbin bin bir ateşi Bekiri öldürmedi.

Ne yazık ki bir sabah bölükte hastalandı
Hastanın son nefesi revirde tamamlandı.

Kıt'ası ölümünü bildirdi şubesine
Reis te bin acıyla söyledi annesine.

Bu haberi duyunca çöktü zavallı ana
Benziyordu üzeri küllenen bir volkana.

Derin, derin düşündü, sonra kalktı kafası
Gözlerinde okundu içinin çılgın yası

Dedi „kader azıcık bana da gülmeliydi
Oğlum yatakta değil siperde ölmeliydi.,,

İnkılâp Dersleri ve

GENÇLİK

Reşat Oğuz.

19 Mayıs 1919 da muztarip bedbaht Anadoluya ayak basan
Büyük Türki ızdırabı sevince bedbahtiyi saadete döndüren ve yur-
dunun elemi anıyarak istiklâl ve hürriyet yaratan bir baştır.

On yılın dar kadrosuna sığan ilerleme hızı; bu baş döndürücü
sür'at, asırları avucuna alan ve cihana dudak ısırtan bu değişme,
onun, o güneş başın maveraları delen keskin dehasının eşsiz
eseridir.

O mavi gözler nereye baksa—tabiat kudretlerinin eritemediği
granitlerden tutunuzda beşer zekâsının erişemediği zorlukların
şahikasına kadar—hepsini eriten bir ateş ve Türk dünyasına saa-
det ve refah yolu açan bir Güneştir.

O engin mavi gözler, o güneş baş neler yaratmadı neler?
İstipdat onun keskin bakışları altında can verdi. Düşman onun demir
ve baştan başa irade olan pençesi altında ezildi. İstiklâl ve hürriyet
onun eseridir.

O, elinde tebeşir kara tahtanın önüne geçti.. Başmuallim oldu.
Türk diline serbestisini ve hürriyetini kazandırdı. Türkün asıl
tarihine baktı. Türke tarihten daha eski zamanlarda şerefli bir
maziye sahip olduğunu öğretti. Türk benliğine onunla kavuştu..
Oh... onun yaptıklarını saymak mümkün mü?

Tek kelime ile, o yeni bir vatan ve yeni bir ülke yarattı. Ve
yarının Türkiyesi ondan onun ülküsünden aldığı iman ve ışıkla
ebedileşecektir.

Gene o gözler senelerdenberi inkılâptan ayrı ye münzevî yaşı-
yan - eski ismile—darülfünuna baktı. Bu ilerleme hareketinde ka-
buğuna gömülmüş kendi aleminde giden bu bilgi yuvasını Türk
Cümhuriyetine yaraşan bir ilim merkezi yaptı.

Şimdi bu ilim yuvası „Üniversite,, ismi altında yeni bir aleme
kavuşurken bu bilgi yuvasında açılan inkılâp kürsüsünden Türk
genci, o büyük başın o en büyük Türkün yarattığı harikaların
engin ve geniş manalarını, iktisadî, hukukî, adli değişmelerini ve
bu değişmelerin cihan medeniyetine olan tesirlerini öğreniyor.

O gençler ki dünün darülfünunun sıralarından yetişenlere nazaran büyük bir bahtiyarlığın meyvelerini toplıyorlar.

Ne mutlu onlara! onun, o büyük Türkün, Türk'e kazandırdığı Türk inkilâbı gibi eşsiz bir yükselme ve ilerleme eserini inkilâp kürsüsünde memleket büyüklerinin heyecanlı talâkatlarından bir eksir gibi sonsuz bir saadet heyecanı içinde içiyorlar.

Gençlik bu dersleri daha başka bir alâka ve daha başka bir heyecan ve imanla dinliyor.

Çünkü o zorlukları eriten ve cihan ortasında eşsiz bir inkilâp yaratan Ulu Gazinin (Ey yükselen nesil istikbal sizsiniz!) dediği Gençlik kendisidir. Ve gene gençlik bilir ki yokluk içinde yaratılan bu eşsiz eser ve inkilâp içinde yürüyen Türk cümhuriyeti, kendi omuzlarına Onun tarafından mevdu'dur. Gençlik inkilâp dershanesinde - kendinden geçerek - Şefin eserini dinlerken heran bu eseri gene onun O, Güneşin açtığı ülkü yolundan götürmeyi en büyük vazife bildiğini içinden, ruhundan, kalbinden tekrar ediyor ve ant içiyor.

Düşünüyoruz: Bu eserler bu vatan hep onun... Ya bu Büyük Türk olmasaydı !..

Cümleyi tamamlayamıyoruz.. Coşkun ve imanlı bir saadetin verdiği bol sevinç havası içinde gözlerimizi kapıyoruz. İçimizde Türk semasının güneş başlı Gazisini görüyoruz...

On yedi milyon Türkün ruhunu; yolunu bu Güneş aydınlatıyor. Dünyalar durdukça da bu güneş semamızda yanacaktır. Ve her gönül mutlak ona tapacaktır.

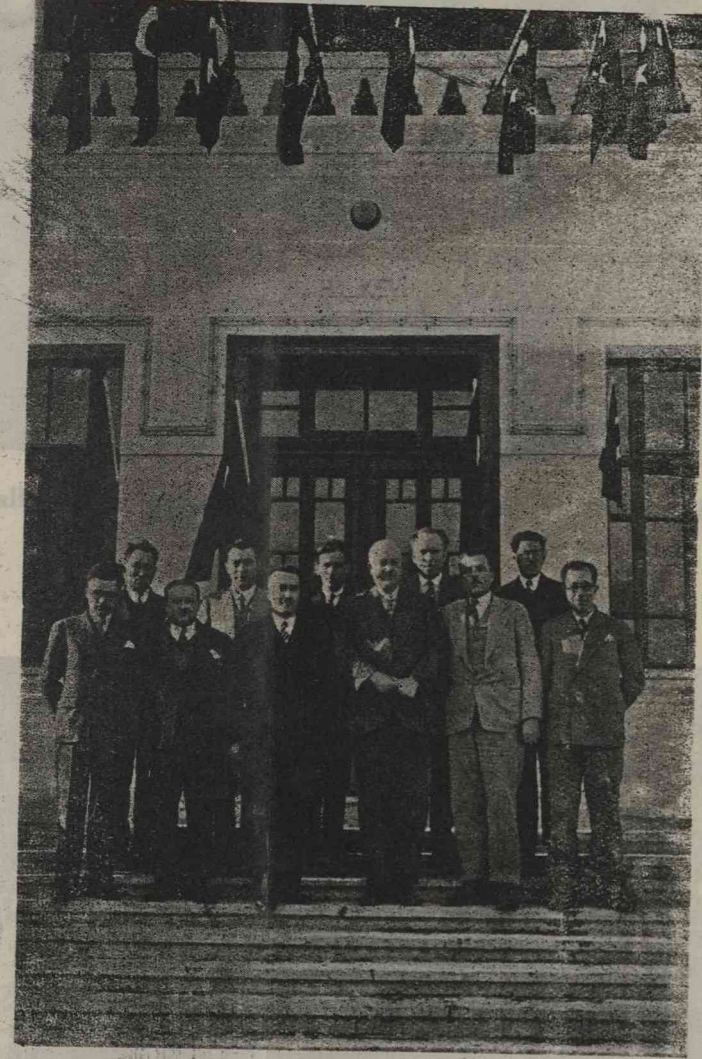
Abone :

Seneliği [120] kuruş. Abone için Doğan Matbaasına müracaat edilmelidir.

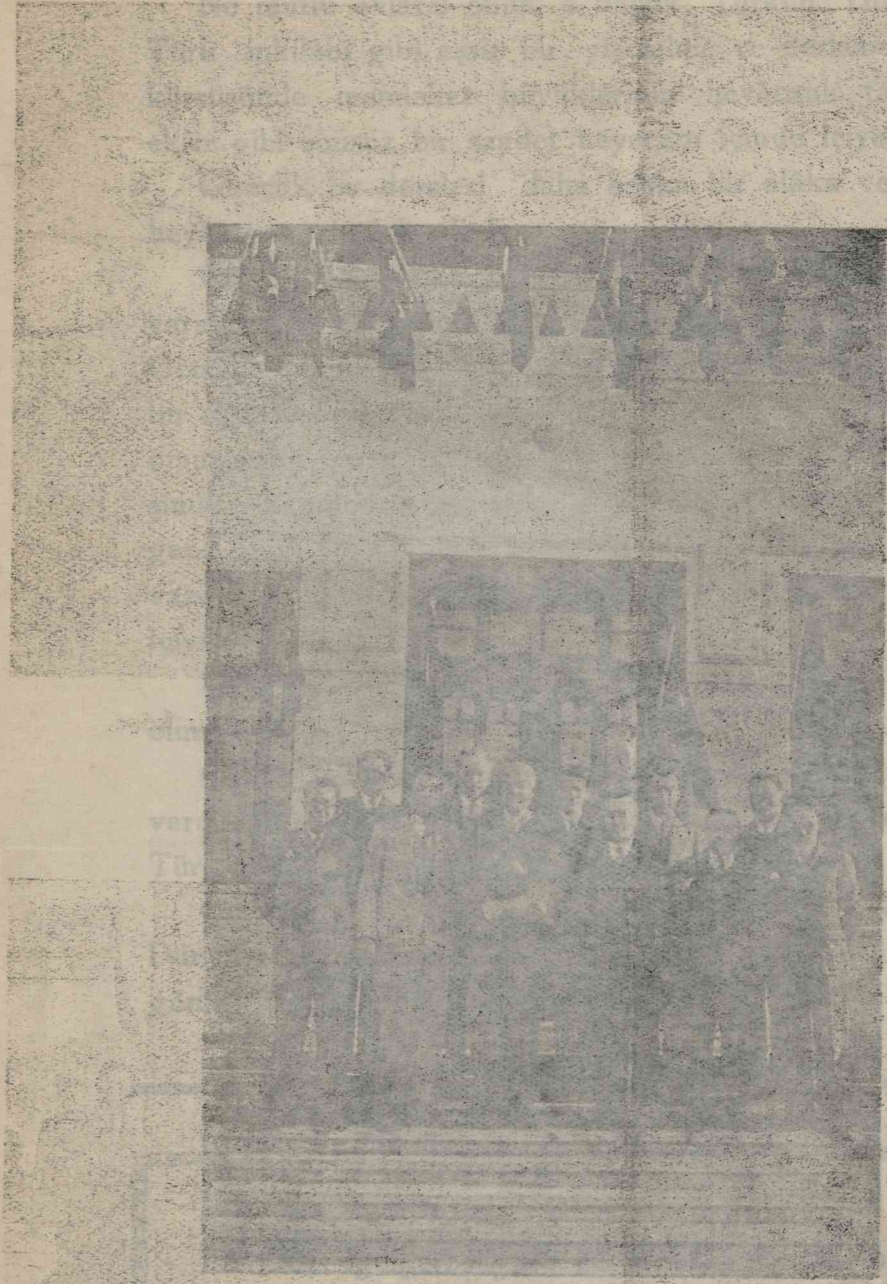
İmtiyaz Sahibi: Ahmet Sami.

Neşriyat Müdürü: Dr. Kemal.

Basıldığı Yer: Doğan Matbaası- Afyon.

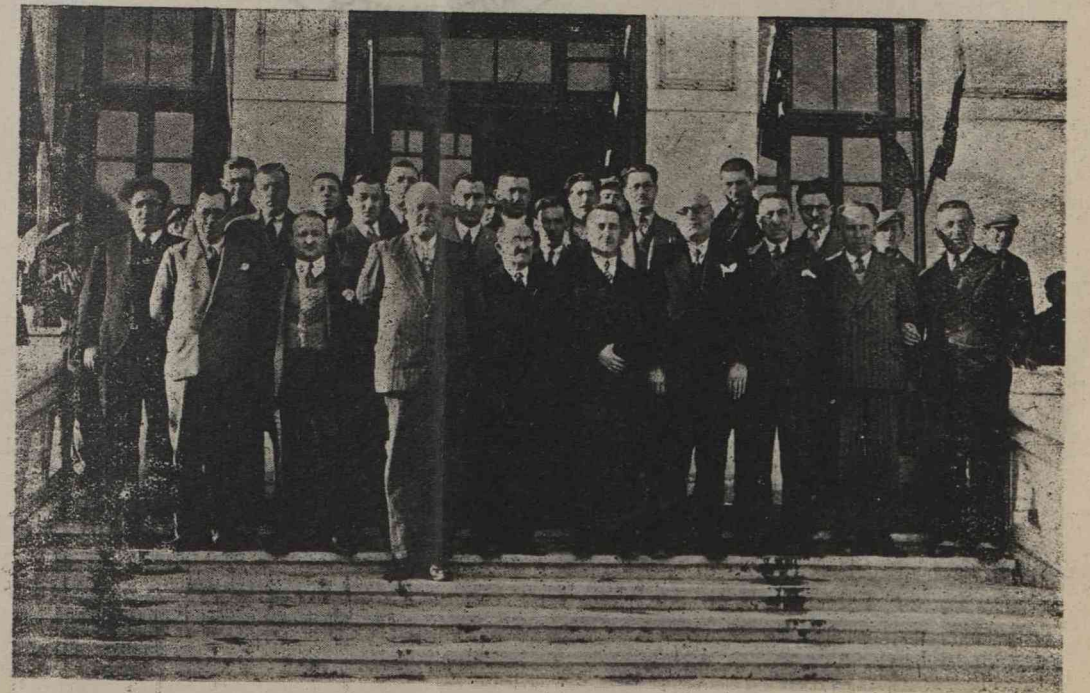
Halkevimizin yeni idare hey'eti arkadaşları.

Halkevimizin yeni idare hey'eti azkashları

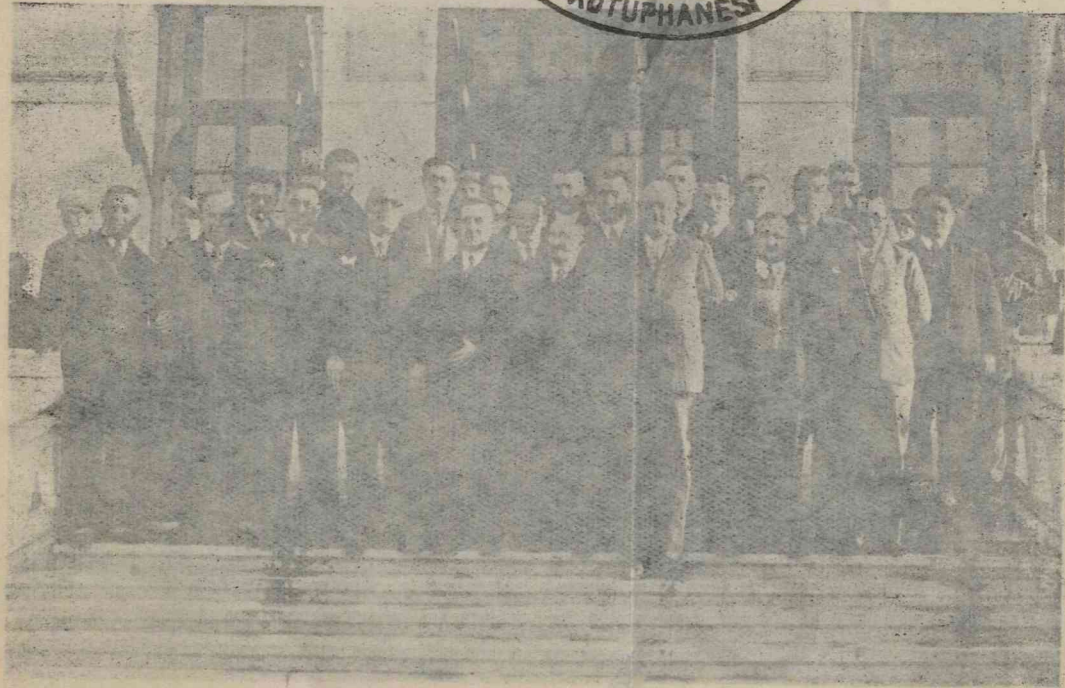
Halkevimizin açılış yıl dönümü : Halkevi salonundan bir köşe.

Halkevimizin şube komite azaları bir arada.

Halkedemirlik'in açılış ve töreni : Halkedemirlik salonundan bir köşe.

Halkedemirlik'in açılış töreni : Halkedemirlik salonundan bir köşe.

10

Kuruş.